Uppdaterad 2015-06-21

Varianter av 1 öre

Arboga 1627, Gustav II Adolf

Den första arbogaettöringen (från 1627) skiljer sig avsevärt från alla de andra runda ettöringar i koppar från Gustav II Adolfs tid. Myntet har en diameter av bara ca 35 mm (mot normalt ca 41 mm), och det är extra tjockt för att uppnå rätt vikt (28,3 gram). Myntet gör därför skäl för namnet "Arbogapucken".

På frånsidan finner vi Arbogaörnen, men på åtsidan är det tre kronor - samma kronor som på arbogaklippingen 1627 (och även fyrken 1627). Myntet har således inget riksvapen på åtsidan så dess utformning för närmast tanken till ett provmynt.

Det första runda ettöringen från Arboga 1627 - åtsida
Observera kronorna, samma som på klippingen till höger.
3 gångers förstoring
Avesta Myntmuseum
foto Ulf Ottosson

Som jämförelse, 1 öre arbogaklipping 1627.
3 gångers förstoring
Avesta Myntmuseum
foto Ulf Ottosson

En annan egenhet är att myntet inte har något myntmästarmärke. Istället står det CH i frånsidans omskrift kl 12. CH tolkades av Stiernstedt på 1800-talet som Claes Hindricksson. Denna tolkning är än i idag vanligt förekommande trots att Bengt Hemmingsson i sin forskning har kommit fram till att CH står för ***Caspar Hedviger***.
Se Mynttidningen nr 1 - 1996.

På de övriga rundmynten sätter Caspar Hedviger ut sitt myntmästarmärke, utom i något fall 1628 då istället Markus Kocks myntmästarmärke kommer i bruk.

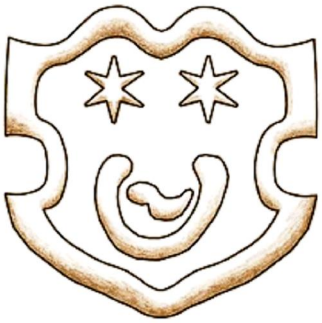

Caspar Hedvigers myntmästarmärke som vi här kallar MM5

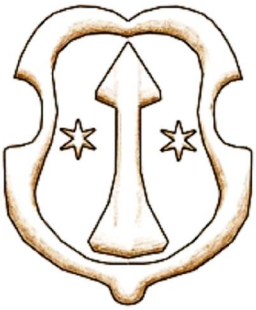

Markus Kocks myntmästarmärke som i det följande kallas MM1

Huruvida ett mynt är sällsynt eller inte framgår av följande:

	Ingen markering. Varianten är vanlig
F	Förekommer, men är inte vanlig
R	Sällsynt (rar)
XR	Mycket sällsynt, färre än 10 ex kända
Unik	Endast ett ex är känt

Variantförteckningen har skapats i samarbete med Anatoly Skripunov, S:t Petersburg.

Grupp 1. Tre kronor nedifrån sedda

För gruppen gäller generellt: Årtalet i fältet

Myntet präglat på tjock plants

Klicka på respektive variantnummer för att få mer information. Använd höger musknapp för att öppna i nytt fönster.

Riks-sköld	Kunga-krona	Diameter	Ord i frånsidans omskrift	Ord i åtsidans omskrift			MM	valörformat		Rari-tet	Variant
saknas	saknas	ca 35 mm	CIVIT ARBOGENSIS CH	GVSTAVVS ADOLPHVS	REX	SVECIAE	sakn.	•1 : ÖR•		XR	235

Grupp 2. Med riksvapnet

För gruppen gäller generellt: Årtalet i frånsidans omskrift

MONETA NOVA i frånsidans omskrift

Ömens huvud är alltid vänt till höger (från betraktaren sett)

Klicka på respektive variantnummer för att få mer information. Använd höger musknapp för att öppna i nytt fönster.

Riks-sköld	Kunga-krona	Diameter	Ord i frånsidans omskrift	Ord i åtsidans omskrift				MM	valörformat	Strängar i vaseskölden	Rari-tet	Variant
VIII	10a	ca 44 mm	CVPREA	CIVIT ARBOGENSIS	GVSTAVUS ADOLPHVS	SVEC GOTH	M D F	MM5	•1• •ÖR•	finns	R	236
	10b	ca 41 mm			GVSTAVS ADOLPHVS	SVEC GOTH	M D F	MM5	•1• ÖR•	saknas	XR *)	236½
					GVSTAVUS ADOLPHVS	SVEC GOTH	M D F	MM5	•1• ÖR•	finns		237a
										saknas		237b
									•1• •ÖR•	finns		237c
										saknas		237d
							M D FIN	MM5	•1• •ÖR•	saknas	R	238
						SVEC GOT	M D F	MM5	•1• •ÖR•	finns	XR	239
			CVPERA	CIVIT ARBOGENSIS	GVSTAVUS ADOLPHVS	SVEC GOTH	M D F	MM5	•1• •ÖR•	saknas	XR	240

*) Två exemplar är kända. Det andra exemplaret såldes på auktion Bonde 5, obj 266.